

GAZETA LWOWSKA.

We Srodę

N^{ro}. 123.

27. Października 1819.

Wiadomości krajowe.

Zo Lwowa. — Sejm Galicyjski, zwołany najwyższym uniwersalem Najjaśniejszego Pana z dnia 30go Września r. b. zwołanym został dnia 19go Października.

Kommissarze Sejmowi: JW. Jan Kanty Hrabia Stadnicki, Łowczy Wielki Koronny, i W. Jacek Fredro, Vice-Marszałek Koronny, okazali dnia 18go Października pełnomocnictwa swoje JW. Gubernatorowi krajowemu.

Dnia 19go o godzinie 10tej przed południem, gdy wojsko garnizonowe i milicyja miejska w paradzie stanęły, JW. Gubernator krajowy, jako Prezes Stanów, udał się do Zgromadzenia Sejmowego, i wyznaczył Deputacyję do JWW. Kommissarzy Sejmowych, składającą się z WJX. Ignacego Ciołka Poniatowskiego, Kanonika Lwowskiego, z JW. Antoniego Hrabiego Stadnickiego, z W. Łukasza Dąbskiego, i z Burmistrza Lwowskiego P. Hoffmanna.

Po odejściu tej Deputacyi, Deputowany w Wydziale Stanowym W. Józef Badeni zdał sprawę z tego, co Wydział Stanowy do wiadomości Seymu donieść miał.

Okolo godziny jedenastej nastąpił uroczysty wjazd JWW. Kommissarzy Sejmowych. Jechali od domu pierwszego Kommissarza Sejmowego, aż do uniwersytetu, miejsca Sejmowania, wpośród szeregów wojska i milicyi miejskiej, wszędzie odbierając honory wojskowe.

U drzwi uniwersytetu przyjęci zostali przez JW. Prezesa Stanów i Dygnitarzy Koronnych, i odprowadzeni do krzesel swoich; poczem pierwszy JW. Kommissarz Sejmowy miał mówę następującą:

„Prześwietne zgromadzone Stany!”

„Nie możemy wspomnieć bez bolesnego uczucia, ani spojrzeć bez wstrętu na ciąg lat, niedawno upłynionych; byliśmy świadkami i uczestnikami okropnych wojen, które tyle kłesk na świat cały rozciągnęły. Austria na straży Europy stojąca, całe te burze wytrzymać, i

całem potęgi swojej wysileniem passować się musiała; a lubo wytrwałość Jey chwałę uwieczoną bydź widzimy, zostały jednak głębokie rany, które sam czas tylko zagładzić potrafi; bo nieszczęśliwą przyrodzenia ludzkiego koleją, śpiesznie złe postępaie, leniwo się cofa.“

„Powrócił pożądany pokój, lecz razem i odkrył okropne kłesk ślady. Najjaśniejszy Cesarz i Król Pan nasz miłościwy całą Swoją obrócił troskliwość, aby cierpiącym ulgę, upadającym wsparcie, uciszonym pociechę przyzniósł. Widzieliśmy, jak Sam osobiście zwiedzał obszernie Państwa Swojego Kraie, jak wskrzeszał przerwaną Narodn Reprerentacyją, przez podniesienie Stanów, aby tym sposobem o potrzebach i dolegliwościach Ludu Swoiego spiesznie, i prosciej mógł bydź uwiadomionym.“

„Nikt o zbawiennych zamierach Najjaśniejszego Pana naszego miłościwego, o Jego sprawiedliwości, o Jego w dobrze powszechnem zamiatowaniu się, wątpić nie może, a gdy nas Sparządność pod berłem tak cnotliwego umieściła Pana, przeto Reprerentacyja Narodowa w Stanach zgromadzonych zostająca, nie może bydź, jak ważnym w Administracyi narzędziem, bo przezeń głos Nasz do Najjaśniejszego Pana bezpośrednio dochodzi, i trafia do serca cnotliwego Pana, który z cierpiącym Ludem Swoim cierpi, a w Jego uszczęśliwieniu, widzi dopełnienie ważnych obowiązków Wielkiego i Świętego powołania Swoiego. Tak jest, Prześwietne zgromadzone Stany! Cnota i Sprawiedliwość Monarchy, jest naysprawiedliwszą każdego Ludu rękomyją.“

„W wielu częściach Administracyi publiczney widzimy już zniszczone nadzieie nasze Uwolnienicy handel od wielu dotąd go kłepniętych trudności; już rzeki nasze, te odwieczne przyrodzenia drogi, łączące nayodlegleysze z sobą Narody, swobodnie teraz płody ziemi i pracy naszej do odległych przenoszą Narodów; już bory nasze, w wielu miejscach zelazem nawet nie tknięte, nie tylko nam obfitych na własne spławy z łona swojego dostarczają płodów, ale i obcym nawet udzielać zaczęły;

już powstają nowe, pracą i kosztem wielkim podjęte, a nawet ukończone gościnie, za których pomocą najeżone skałami Karpaty, przystępnymi stały się, i wewnątrzna między odległymi od siebie Cyrkłami utworzyła się komunikacja. Wszystkie te dzieła w krótkim od ustalenia pokoju lat przeciągu, albo przedsięwzięte, albo już zupełnie i skutecznie wykonane, czyż nie zapowiadają nam przyszłość daleko szczęśliwszą?*

„Do dobrodziejstw Najjaśniejszego Pana i do dzieł, w mądrości Jego postanowionych, czyż słusznie przyłożyło nie należy? że nam w osobie Jaśnie Wielmożnego Jmć Pana Barona de Hauser dał Rządcę, który przy ścisłym praw i woli Najwyższej wykonaniu, dobro powierzono sobie Kraju z gorliwością popierać nie przestaje“

„Cznie Najjaśniejszy Pan, że ciężary, które Kraj ten znosi, muszą być dotkliwymi; pierwszy raz dopiero prośby Narodu od zgromadzonych w roku przeszłym Stanów podane, przed Obliczem Jego przedstawianemi były; wątpić nie można, iż one trafiły do serca Monarchy, któremu imię Ojca Narodów, więcej jak imię Pana pocholebia.“

„Podobało się Najjaśniejszemu Pann Naszemu miłościwemu, aby mnie przy zwołanym tarasniejszym Seymie, mimo ograniczonych zasług, w towarzystwie zacnego i w Obywatelstwie poważanego Kolegi mego, JW. Fredry, Wice-Marszałka honorowego, na urząd Swoiego Kommissarza powołał.“

„Dopełniam Woli Najjaśniejszego Pana, i powierzono mi listy czyli postulatą w ręce Szanownego Naczelnika Stanów tym końcem oddaie, ażeby Prześwietnym zgromadzonym Stanóm ogłoszonymi zostały.“

(Tu odczytano Postulatą.)

„Niezawiodły mnie nadzieie-moie, widzicie z przeczytanych postulatów, Prześwietne zgromadzone Stany, jak Najjaśniejszy Cesarz i Król Pan Nasz miłościwy troskliwym jest około ulżenia ciężarów, na Kraj Nasz nałożonych, widzicie, jak są dobroczynne skutki utworzonej Reprezentacyi Narodowej; ledwie głos Stanów zgromadzonych doszedł do uszów Monarchy, zaraz zmniejszone są ciężary nasze; chociaż ogromne Państwa potrzeby dobrotliwym zamiaróm Monarchy stawały na przeszkodzie, jednak serce Jego przenieść nie mogło, aby na głos proszącego Ludu nie odpowiedział łaskawie; czegoż więc z ciągiem czasu spodziewać się nie mamy, kiedy gojące się rany Państwa rany zmniejszająca się wydatków potrzeba, postawi Najjaśniejszego Pana w tym stanie,

iż będzie mógł skłonnościom serca Swoiego szerzej dogodzić i dobrodziejstwa na nasz Naród hojnie rozciągać.“

„Widze, Prześwietne zgromadzone Stany, jak iścieście żywą przeięci wdzięczności; poniosę iey świadectwo przed tron Najjaśniejszego Pana, a teraz wzywam Was, abyście w Duchu jedności, miłości Ojczyzny, postępszeństwa i uszanowania dla dobrego Naszego Pana, przystępowali do obrad Waszych, i pomysłnym ie uwieńczyli skutkiem.“

„Wszystkie przedsięwzięcia ludzkie ani się skutecznie zaczynają, ani chwalebnie kończą, jak tylko za wezwaniem i pomocą tego, który jest Panem Panów Świata, i Opiehonem podległych im Ludów. — Dostoiny i szanowny Kościola naszego Naczelniku, a Kraiu tego Jaśnie Wielmożny Prymarie, podnieś gorące modły Twoie, aby te zgromadzone Stany Wielki Bóg Ojców naszych natchnął Duchem mądrości tak, żeby i skutecznie o Ojczyźnie radzić, i radami swemi na pochwalenie Najjaśniejszego Pana zasłużyć mogli.“

Na tę mowę odpowiedział JW. Gubernator kraioy i Prezes Stanów, jak następuie:

„Zgromadzone Stany wysłuchały postulatą Królewskie w powinną uwagę i uszanowaniem. — Zapewnienie Królewskiej łaskawości i Ojcowskiej miłości, w nich wyrażone, z naczulszą odbierają wdzięczności, a nad wskazanemi przedmiotami niezwłocznie naradzać się będą.“

„Gały Naród patrzy z największym zafaniem na tych dwóch godnych Zastępców, których sobie Jego Cesarzsko - Królewska Mość do oznajmienia woli Swoiey najwyższej wybrać raczył.“

„Gdy Wy, wielce szanowni Kommissarze mądrowni, zleceniami Królewskimi zaszczyconni, naybliżej do Tronu przystępicie, nam ten widok związku Króla z Narodem najmocniejszą sprawia radość, bo imiona osób i rodu Waszego są razem dla Waszych współrodaków znamionami najczystszej miłości Ojczyzny.“

Poczem JWW. Kommissarze Seymowi powstawszy z krzesel, odprowadzeni zostali powyższym sposobem do drzwi uniwersytetu, i odiechali, a JW. Prezes Stanów, Dygnitarze Koronni i zgromadzone Stany, pierwszemu JW. Kommissarzowi Seymowemu uroczyste odwieziny oddali.

Dnia 20go i 21go Października naradzały się Stany nad postulatami Królewskimi i inne do zakresu Seymu należące przedmioty traktowane były.

Wiadomości zagraniczne. Zjednoczone Stany Ameryki północnej.

Z Nowego Yorku donoszą pod dniem 31szym Sierpnia: „W samej rzeczy niepokojącym staie się zatajowanie handlu nie tylko u nas, lecz i we wszystkich miastach Zjednoczonych Stanów. Mnóstwo robotników przymuszone jest żebrać albo próżnować. Pieniądze znikły prawie, a w tem położeniu zagrożeni jesteśmy wojną, czyli, co jeszcze ciężej jest rzeczą, groziemy nią sami. Można sądzić o tem z poniższego tekstu, umieszczonego w pewnej gazecie półrządowej.“ „Okręt Hornet ledwie co przybył z Hiszpanii, alźci odplynął znowu do Kadyxu dnia 24go Sierpnia, ażeby przewozić ostateczne postanowienie (*ultimatum*) względem odstąpienia Florydy. Według doniesień wiary godnych, wydała Admiralicja rozkaz, aby podwoić liczbę robotników we wszystkich portach, i zająć się jedynie budową okrętów liniowych, co już od kilku miesięcy rozporządzono.“

Gubernator Wirginii wydał odezwę, mocą której, z powodu żółtej gorączki, zakazał wszelkiego związku między miastami Charlestownu i Baltimore, tudzież wyspą Kubę. Na zarazę tę umarło w Charlestownie według buletynów tameczey Władzy zdrowia, dnia 20. Sierpnia 3 — a dnia 21go i 22go po 4 osób. Z Baltimore nie otrzymano jeszcze dokładnych wiadomości.

Ameryka Hiszpańska.

Gazeta z Kurasao umieściła pod dniem 31. Lipca: „Pod Barceloną zaszła bitwa między eskadrami Hiszpanów i powstańców. Pierwsi zostali pobitymi, a ostatni wylądowali w Pazuelas. Hiszpański ślop Nimfa przybył w nędznym stanie do la Guayry, gdzie zaraz po otrzymaniu owej wiadomości nalozono embargo na wszystkie okręty. Patrioci zabrali okręt kupiecki Tygrys, uzbrojony w Puerto-Cabello. Zwycięstwo Jenerała powstańców Marino, pod Chibero czyli Cantaura, i jego połączenie się z Cedenem, Zarazą i Bermudezem, tudzież z wojskami Angielskimi, przybyłemi z wyspy S. Matgorzaty, zdają się być przepowiednią nowego ciosu, który otworzyć może powstańcom bramy miasta Karakas. Można wystawić sobie ich siłę zbroyną, zważywszy, że wysłali od rzeki Oronoko 2000 ludzi, dla połączenia się z Jenerałem Santanderem, który pętał się już naprzód aż do Sagamoso, nie daleko stolicy Nowey-Grenady.“

List z wyspy S. Tomasza, datowany pod

dnem 4. Sierpnia, potwierdza wiadomość, że powstańcy opanowali Kumanę i Barcelonę, i że w porcie Barcelońskim zabrali flotyllę Hiszpańską „Obawiają się,“ tak kończy ów list, „że pierwey, aniżeli list niniejszy dojdzie na miejsce swojego przeznaczenia, także la Guayra, Karakas i Puerto Cabello będą już w rękach powstańców.“

Wielka Brytania.

Dzień S. Michała (29. Września) przeznaczony był do wyboru nowego Lorda Maiora, to jest Prezydenta starego miasta Londynu (*City*). Zgromadzenie nastąpiło w domu gminnym (*Guildhall*), o godzinie 10tej, pośród przepowiedni najsłabszych. Chciano głosować nie tylko względem postępów Lorda Maiora, lecz pierwey jeszcze względem wypadków Manszesterskich. O godz. 11stey wysłano Deputacyę do Lorda Maiora, ale gdy przybył do Zgromadzenia, Lud zaczął wołać szydersko: „Gore! zabójcy!“ Na drodze do kościoła S. Wawrzyńca obsypywało go społeczeństwo szyderstwami, a chociaż przez cały ciąg nabożeństwa deszcz lał strumieniami, przecież społeczeństwo nie odeszło, aby na nowo użyć Lorda Maiora, powracając do domu gminnego. Nakoniec o godz. 1stey zagaiono Zgromadzenie Ludu, pośród największych nietadów. Chciano rozprawić znowu o wypadkach Manszesterskich. Nadaremnie przedstawiał Kommissarz zagaiający, że tu idzie tylko o wybór Lorda Maiora; nadaremnie nsitowali Starsi gminni Thompson i Walthman wynurzyć swe myśli; nie można było przywrócić porządku. Niemniej burzliwie szło naziutrz w dalszym ciągu wyboru. O godz. 1stey z południa mieli Starsi gminni: Brydges 407, Wood 341, a Thorpe 332 kresek.

W Nottinghamie było także Zgromadzenie Ludu, końcem roztrząsania wypadków Manszesterskich. Reformatorowie wystąpili z muzyką i z chorągwiemi. Urządzono dwanaście uchwał zwyczajney osnowy. Między przytomnymi uważano Prezydenta miasta, tudzież Członków Parlamentowych Lorda Rancliffe i P. Birke. — Gazety Angielskie zapowiedziały podobne Zgromadzenia: Ludu w Brancley, Idle, Halifaxie, w Rothwelu i w Hrabstwie Yorkskiem, a to na pierwsze dni Października. — W Carlisle, gdzie podobnież gotują się do Zgromadzenia, odbywają reformatorowie ciągle ćwiczenia wojskowe. Ponieważ między nimi jest wiele ludzi, którzy służyli w wojsku, przeto czynią wielkie postępy. Składają oni już 3 dywizyje, po 800

Ind. Z podwojonym nadzorem pilnią zamknę, gdzie znajdują się znaczne zasoby broni.

W Hamiltonie, w Hrabstwie Lanark, którego miastem głównym jest Glasgow, odprawilo się dnia 24. Września Zgromadzenie nayszanowniejszych mieszkańców tegoż Hrabstwa, pod Prezydencją Lorda-Porozoznika Xięcia Hamiltona. Lord Archibald Hamilton proponował ustanowienie konney milicyi mieyskiej (*Yeomanry Cavalry*), a propozycyja ta, wsparta przez Szeryfa, przyjęta została iednomyślnie. Lord Archibald poczytywał za rzecz potrzebną, aby dla spokojności Hrabstwa, pomnożyć zbroyną siłę jego, i mniemał, że lepiej jest uskutecznić to przez milicyę mieyską, aniżeli przez woysko regularne.

Hiszpania.

Naynowsze wiadomości z Madrytu, datowane pod dniem 24. Września, potwierdzają niestety, że także i w Puerto de Santa Maria wybuchła zaraza. Z tego powodu Hrabia Calderon (Jenerał Calleja) ze swoim Sztabem jeneralnym opuścił to mieysce, i główną kwaterę swoją założył w Arcoa de la Frontera. Chciał ón udać się do Utrery, ale zabroniono mu przechodu przez Xeres. — Na wyspie Leonie było dnia 12go 1018 chorych, z których umarło 46; — dnia 13go z 1108 chorych zmarło 39; a dnia 14go było 1257 chorych, z których umarło 65. — W Kadyxie umarło dnia 14go 34; dnia 15go 31; a dnia 16. Września, 30 osób.

Włochy.

Na tajnym Konsystorzu dnia 27. Września, miał Ojciec S. krótką przemowę, w której oznajmił mianowanie dwóch Kardynałów, 13 Arcybiskupów i 11 Biskupów, w różnych Kraiach. Kardynałami zostali: Patryarcha, obrany w Lizbonie i Monsignor Cäsar Guerrieri, urodzony w Mentui roku 1749. Między Arcybiskupami znajdują się Genueński i Roueński; a między Biskupami Lodyyski i Konkordiański, w Królestwie Lombardzko-Wenechem.

Królestwo Polskie.

Z Warszawy d. 19. Października. — Dnia 16go b. m. o godzinie 9tej z rana wyjechał N. Pan na błonia między Warszawą a wsią Wolą, gdzie się całe woysko wszelkiej broni zgromadziło. Po przybyciu tam N. Pana, rozpoczęły się wielkie obroty wojenne z ogniem, które trwały blisko do pierwszej z południa, z wielkiem zadowoleniem Monarchy. Około zgiey pojechał N. Pan z W. Xięciem

Konstantym na obiad do Xięcia Namiestnika Swoiego, na którym był także Xięże Kumblerland, tudzież Posłowie zagraniczni, Ministrowie nasi, Jenerałowie wszelkiej broni, i inne znakomite osoby. Podczas obiadu muzykanci 4go pułku piechoty grali na ganbku przed salą isadną. Wieczorem o 9 zaszczycił N. Pan bal dany przez JW. Senatora Nowosiłcowa na 350 osób. Przybywszy nań rozpoczął go tańcem Polskim z Xiężną Namiestnikową, i bawił do w pół dwunastej. Przed bramą pałacu tego Senatora były dwie piramidy oświecone, a nad bramą słońce, którego promienie kolorowem światłem jaśniały; w przysionku zaś, słupy i całe ściany obłożone były rozmaitemi kwiatami, z pomiędzy których iskrzyło się światło. Na dole, staty wazony z drzewami cytrynowemi, pomarańczowemi i różnemi roślinami. Owo zgłoła, cały pałac zewnątrz i wewnątrz był oświecony. Trwał bal do 5 z rana, a w ciągu tym nadeszła chwila, w której N. Pan miasto nasze opuścił. Powróciwszy z balu, dał wrótce posłuchanie JWW. Mostowskiemu Ministrowi spraw wewnętrznych i Policji, i Sobolewskiemu Ministrowi Sekretarzowi Stanu, poczem o godzinie 3ciej doia 17go paścił się w podróż z J. C. Mośią W. Xięciem, który N. Pana do Siedlec odprowadził, i już powrócił. Przed wyjazdem, zostawił Monarcha upominki względów Swoich służbie Swojej Dworskiej mieyscowey; i tak: Intendent Zamku Królewskiego Helman otrzymał pierścień, Kontroler Jarminski i Furiyer Szulo tabakiery, a reszta Dworskich 6,432 złotych do stosownego podziału.

Zebrał tu i w okolicy z różnych stanowisk pułki na popis przed N. Panem, rozeydł się w tych dniach na przeznaczone im leże.

N. Pan wyrokiem swoim z dnia 5go b. w-raczył łaskawie mianować: JW. JX. Szezepana Hołowczyca dotychczasowego Biskupa Sandomirskiego, Arcybiskupem Warszawskim, — JW. JX. Prospera Burzyńskiego Biskupem Sandomirskim: — W. JX. Ignacego Czyżewskiego Scholastyka metropolitalnego Warszawskiego, Koadjutorem Biskupstwa Augustowskiego.

Jego C. K. Moś, Pan nasz miłosciwy, w-w-gradzając gorliwość i talent W. Piotra Aignera Budowniczego Jeneralnego Rządowego, wstawianiu budowli i gmachów Rządowych, raczył go nayłaskawiej zaszczyścić orderem S. Stanisława trzeciej klasy.